

Dooddeur

Deur in de voorgevel van 17e- en 18e-eeuwse Zaanse huizen, doorgaans in het midden van deze gevel aangebracht. Het eigenaardige van deze deuren is dat ze niet als toegangsdeur werden gebruikt: de hoofdingang van de woningen bevond zich aan de zijkant. Bij de dooddeur, direct toegang gevend tot het woonvertrek - dus zonder portaal of gang -, ontbraken meestal zowel een stoep als een deurklink of -knop. Er werd alleen gebruik van gemaakt om bruid en bruijom na het huwelijk het huis te laten betreden en verder werd bij sterfgevallen het stoffelijk overschot via de dooddeur naar de laatste rustplaats gevoerd. Ten onrechte wordt de naam dooddeur met dat laatste, dus met de dood, in verband gebracht. Het woord is echter een samentrekking van 'dode deur', in de betekenis van ongebruikte deur.

In een aantal bewaard gebleven panden is de dooddeur nog aanwezig, doorgaans herkenbaar door de hoge instap, doordat stoeptreden ontbreken. In de 18e eeuw werden gaandeweg minder huizen met zo'n deur gebouwd, aan het eind van deze eeuw waren de woningplattegronden meestal zo veranderd dat de hoofdingang naar de voorgevel was verplaatst. Over de oorsprong of ouderdom van de toepassing van de dooddeur bestaat evenmin zekerheid als over de reden waarom men hier ooit toe overging. Weliswaar veronderstelt **mr. D. Vis** in 'De Zaanstreek', Leiden 1948) dat de steeg naast het huis vaak te smal was om er een lijkstroom door te manoeuvreren, maar daarmee is het gebruik van deze dode deur in de voorgevel bij huwelijken nog niet verklaard. Eerder mag worden verondersteld dat hier sprake is van een oudere traditie.

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=dooddeur&rev=1557001934>

Last update: **2020/09/06 17:50**